

Χάνουν τη... λάμψη τους τα δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης

Στην αρχή ήταν περιζήτητα, τώρα κινδυνεύουν να μείνουν στα αζήτητα

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Από περιζήτητα, στο πρώτο διάστημα της διάθεσής τους, τα δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης κινδυνεύουν να μείνουν, έως ένα βαθμό, στα αζήτητα. Οι νέες δανειακές συμβάσεις υπογράφονται με όλο και πιο αργούς ρυθμούς, με αποτέλεσμα να καθυστερεί και η υποβολή αιτημάτων για την επόμενη δόση δανείου.

Ήδη, τα δάνεια είναι μια δόση πίσω σε σχέση με το χρονοδιάγραμμα, αλλά και με τις δόσεις των επιχορηγήσεων του ΤΑΑ. Στις επιχορηγήσεις έχει εγκριθεί κατ' αρχήν το 6ο αίτημα, ενώ το 6ο αίτημα δανείων δεν έχει καν υποβληθεί. Κι αυτό γιατί δεν έχει ακόμη καλυφθεί το απαιτούμενο ορόσημο των 9 δισ. ευρώ συμβασιοποιημένων δανείων (στα τέλη Οκτωβρίου βρίσκονταν στα 7,74 δισ. ευρώ). Η κυβέρνηση ευέλπεται ότι αυτό θα γίνει έως τον Δεκέμβριο, ώστε να υποβληθεί τότε από κοινού το 6ο αίτημα δανείων και το 7ο αίτημα επιχορηγήσεων.

Ο διευθύνων σύμβουλος της Eurobank Φωκίων Καραβίας είπε χθες μιλώντας στο 8th Athens Investment Forum ότι με τις σημερινές εκτιμήσεις θα απορροφηθεί περίπου το 75% των διαθέσιμων πόρων του Ταμείου, αν και πρόσθεσε ότι με μια τελική προσπάθεια μπορούμε να πάμε αρκετά υψηλότερα. Πρόσθεσε ότι στις περισσότερες χώρες οι πόροι του ΤΑΑ δεν θα απορροφώνοντο στο σύνολό τους.

Βασική αιτία αυτής της καθυστέρησης, όπως μεταδίδουν πηγές από τράπεζες και το υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, είναι η έλλειψη αξιολογού επενδυτικού ενδιαφέροντος από τις μεγάλες επιχειρήσεις, που μπορούν εύκολα να εξασφαλίσουν και τον παράλληλο απαιτούμενο τραπεζικό δανεισμό, όπως προβλέπεται. «Όσες μεγάλες επιχειρήσεις ήταν να πάρουν δάνειο, πήραν», αναφέρουν τραπεζικές πηγές. Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, από την άλλη, δεν έχουν συχνά τις προϋποθέσεις για τέτοιες κατηγορίας δάνεια, προσθέτουν. Σημειώνεται, εξάλλου, ότι ο δανεισμός πρέπει να αφορά κατά προτεραιότητα σε επενδύσεις πράσινης και ψηφιακής μετάβασης, σύμφωνα με τους στόχους του Ταμείου.

Η κυβέρνηση προσπαθεί να διοικηθεί στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις κάποια από τα ενα-

Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΥΠΕΘΟ, τα δάνεια είναι μια δόση πίσω σε σχέση με το χρονοδιάγραμμα, αλλά και με τις δόσεις των επιχορηγήσεων του ΤΑΑ. Στις επιχορηγήσεις έχει εγκριθεί κατ' αρχήν το 6ο αίτημα, ενώ το 6ο αίτημα δανείων δεν έχει καν υποβληθεί.

Οι νέες συμβάσεις υπογράφονται με όλο και πιο αργούς ρυθμούς και έτσι καθυστερεί η υποβολή αιτημάτων για την επόμενη δόση δανείου.

πομείναντα δάνεια, με έμμεσο τρόπο. Έχει ζητήσει από την Κομισιόν, στο πλαίσιο της αναθεώρησης του Ταμείου Ανάκαμψης, να δοθούν 1,5-2 δισ. ευρώ από τα αδιάθετα δάνεια στην Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα, ώστε να μπορέσει εκείνη στη συνέχεια να αναπτύξει δράσεις για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Η διαπραγμάτευση είναι σε εξέλιξη και η Ελλάδα δεν είναι η μόνη χώρα που έχει υποβάλει σχετικό αίτημα. Επίσης, στο πλαίσιο της διαπραγμάτευσης, η κυβέρνηση έχει ζητήσει να διατεθούν άλλα 250 εκατ. ευρώ στο Invest EU, τα οποία θα προστεθούν στα 500 εκατ. ευρώ που προβλέπονται ήδη στο εθνικό τμήμα του Ταμείου αυτού.

Συνολικά, τα δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης είναι 17,7 δισ. ευρώ, εκ των οποίων τα 15,4 δισ. ευρώ αφορούν χαμηλότοκα επιχειρηματικά δάνεια και τα υπόλοιπα αφορούν το πρόγραμμα «Σηπύ μου II» (1 δισ. ευρώ), το Invest EU (500 εκατ. ευρώ), το Equity της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας (500 εκατ. ευρώ) και το «Αναβαθμίζω το Σηπύ μου» (300 εκατ. ευρώ).

Με τις τροποποιήσεις που έχουν προταθεί, εκτιμάται ότι θα απομείνουν περίπου 4 δισ. ευρώ δανείων για διάθεση σε ιδιώτες επενδυτές τον επόμενο χρόνο. Ακόμη κι αυτό το ποσό όμως συνιστά πρόκληση, όπως παραδέχονται στις αρμόδιες κυβερνητικές υπηρεσίες. Στον τραπεζικό χώρο θεωρούν ότι ακόμη και η επίτευξη ποσοστού απορροφητικότητας 75% συνιστά πρόκληση.

Εκτός από την εξάντληση της δεξαμενής των μεγάλων ελληνικών επιχειρήσεων που θα μπορούσαν να δανειοδοτηθούν από το Ταμείο Ανάκαμψης, μια βασική αιτία της υποχώρησης του ενδιαφέροντος είναι η μείωση των επιτοκίων της αγοράς. Η διαφορά με το επιτόκιο

του δανείου του ΤΑΑ, αναφέρουν οι τραπεζικές πηγές, δεν είναι πλέον τόσο μεγάλη, ώστε να αποτελεί σημαντικό κίνητρο για τον υποψήφιο επενδυτή. Αν συνεκτιμηθεί και η μεγαλύτερη γραφειοκρατία που συνοδεύει τα δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης, πολλοί επενδυτές δεν θα τα προτιμήσουν.

Στο υπουργείο Εθνικής Οικονομίας σημειώνουν, εξάλλου, ότι η εκταμίευση του συνόλου των δανείων δεν είναι τόσο κρίσιμη όσο των επιχορηγήσεων, που είναι δωρεάν χρήμα. Τα δάνεια, άλλωστε, προστίθενται στο δημόσιο χρέος. Από την άλλη πλευρά, ωστόσο, η κατ' αρχήν απόφαση της Ελλάδας να τα εκταμιεύσει ελήφθη για να καλυφθεί το υμμαντικό επενδυτικό κενό της χώρας. Η μη απορρόφηση όλη τους είναι ίσως ένα ομαδί έλλειψης του προσδοκώμενου επενδυτικού ενδιαφέροντος. Επίσης, η πιθανή διοχέτευση των δανείων σε επενδύσεις με ασθενές παραγωγικό αποτύπωμα, π.χ. σε επιχειρήσεις εστίασης, δεν θα εξυπηρετήσει τη βασική επιδίωξη του Ταμείου Ανάκαμψης και της Ελλάδας.